

ACC. N:R M. 14647:1-10.

Landskap: Småland Upptecknare: Edla Jonasson, Knäred
Härad: Lunnerbo Berättare: " " ("ö. hennes fä")
Socken: Hinneryd Berättarens yrke: småbrukarehustru
Uppteckningsår: 1959 Född år 1899 i Hinneryd

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Liesmide. s. 1-10.

LUF 113

Till kom på Isägelistan 113
vad jag hört berättas om liessmidet
är detta. Dess egentliga bärjan var
väl som allt en gång något berättat
är tal vet jag ej. Men vad far sade
var detta. J. Hallaryd fanns de bär-
ta och flästa av liessmeder, det
var en släkt med namnet
Hjarta. en saldat släkt som
som bar namnet Hjarta, det
sades att han lät liessmedens
finors i kriget på Kung Karls
den XIII tid. Saldateerna hade i bland
fritid där ute i främmande land
sedan förlatte demas söner och
Sonsöner att tillverka smida Lär
med ett Hjarta som bärärke
när som man kände lär var man

mycket nog med att just detta
måke fans, som liten minns jag
att på Marknader och Förgägar under
månaderna Juni - September var
det alltid sådana där lierna
från just Hållarbygd med sina
präktiga "slättertjög". En li som
var aldeles ny gick ej att slå
gräs med, nej först måste den
användas i råden, man sade
att den skulle "gäras till" det
vill säga man måste slipa
och slita den färdig, den var så
att säga förbröd för gräset, ja inte
har det funnits någon hemastad
li i handel på 50 år, nämligen
de uphörde var detta att då de
tre smederna dog så var det ej någon

ny som lät, och fast sätte yrket
nål mest på grund av fabrika-
tion av denna vara, så och att
slått maskinerna lite skäde
gjorde sitt intåg i judderket
likenheten överflödiga, på denna grund
upphörde att lierna, Därför var det
ju alltid så att judderket var lite
lödri åså, men alltid fanns det
något ledvid, så var det med
och med lierna. Det var
minns jag, vanligt att stela fäse
slåttan det kom härskare som
i vagnhaken hade lier inpackade
i haln, de köpte från ställe till
ställe och sålde lier, för om det än
var en backstugesittare så måste
man ha en god lier för att kunna

"slå" "kåka" har känderna, detta var ju
med det bästa färdjämlet då den st
tid pågick en 6 veckor. Sägott par
ti såldes ej endast en eller ett par
på varje ställe, ofta var det ej
liksom den sjän utan någon annan
som kände ut bland känderna
i Torsåse, men på Torsdagar var det
nog alltid smoden sjän. Skjtiöskaff
det var skärskottarna sak sådana
kringkärdes ej, men på Marknads-
i Torså såldes, om man ej försäg
rig där ja då fick man gå hem.
Till "Knaggatäljaren" kan säga
liöskaff, kallas i almen tal för
"Knaggatäljaren" Skärar ja det var
de vanliga skärderedskapen men
dett var före liöskaffs genombrutt

en mycket god skåresmidare fanns
 då hos Mr. Omtalat, hans namn
 var Gustav, boende på ett lags un-
 der Skinneryds stam, karpet hette
 Geant. Ja man måste nog fästa
 att då allt såd, samt alla "msadar"
 slätterängar skulle slås med lie
 då var det högsåsong för dorrsmi-
 dar, men om lie var nödvändig
 så måste man ju slita ut den.
 man kallade en smal utsliten
 lie för "musarumpa". Nog var det
 nyodlingar samt konstgäddor som
 gjorde böd skäran och lie överflödiga
 jag minns som barn att man sade
 det går ej med svejar, att så hög
 det blir för dyrt att hålla funtiner
 till att skära i svodjarna var ju

höga stulbar efter träden så man
kunde ej hugga den rågen.
Jaa man kunde med en mindre
jämleit smat liens ägg pröva
om lier var hård eller mjuk om
lier var hård då fäll det ut en.
En liten smula av äggen men den
fisk ej vara all för hård för då
blev det hock om man fugg
i sten, i fall den var mjuk lå
håll den ej rast man sade att
man måste "rida bort dagen"
bryna eller slipa för afta, hårdheten
å skäpan berodde helt på hur
shicklig smoden var till att hård
lier. Här låg liermodes fina konst
man hade en "bula" "brynetaulan"
en bräda 5 tum bred 36 tum lång

4 ben däruti; med ställning för den
som "skuade" att fast sätta "vädjan"
men den som handbrynade hantvål
"vädjan" brynstenen i handen.
den som skuade man hade vädjan
fast sittande med en gammal led-
ska med hål i lår, i dommar
vatten som drappa på brynstena
då där enat den som handbry-
nade hade en fräsko med vatten.
att drappa brynstener i "läjra lida
på brynegeten" som man sade om den
som brynade ofta. Lärskäft var två
stika, led stäbarkäft som så att
säga stälen vilade på armen, samt
gumpstika vilka varo käftas samt
hållas endast i händerna saknade
starkt samt något dvängda, och med

låda knaggarna lika, vilket det ej
var på stätskapten. Gjungliar ju
mer det var väl Fabrikerna för
sådana användes ju endast på
1917-18 när Gjungliar var i laget
men färvar lika fast som de kom
för som liefärsägare komma hade
de sitt matkatter hos någon bonde
dessa färsägare hade ju pengar, så
att på lags i bondgårdarna gick be-
gärna komma dessa är efter år ty
här gick ju alltid att sälja
Männer var de som mest han-
terade "jären" lian, då däremot skä-
ron var ett redskap för puniting
snart var lian den dominerande
fast att hos torparen användes skä-
ran länge, just därför att torparfar

skulle göra dagsvårke sedan det slutat på kvinnorna med denna plikt. Så när mannen var borta och högt såg ja då kanske att det ej fanns någon "lietajji" hemma, då så den var någon ja då skas man med skasan, fast det tog tid. Det berodde mest på liens stäl om den höll vart så och om man kunde krypa till äggs, så och hur man kunde hantera "lietajji". Det sades ju "lägg läret till" ej ditt nej liens, den som ej brukade hela liens ja han fick krypa ofta, så någon beständ tid var det ej att liens skulle hålla vass det fanns lias som höll hela dan kanske en lång liens höll käst, om man

slätt var kull till att handtera den,
liar som var 6 å 6½ karter, en
85 å 90 centimeter, var de bästa
plåde för min säga, för en dyktig
slätakar. Slätmaskiner har det
 varit ganska länge men skärde-
maskiner komma till allmets bruk
 här i skogsbygden vid 1910-30
 talet. Sedan maskinerna har
 kommit så användes inga liar
 utan nämligen att hästa till
 ruin å häns för i trädgårdarna
 samt gräslåner har man för
 gräsklipparen helst mäter dröven.